

Rødøy kommune
Postboks 319
8185 Vågaholmen

Saksb.: Svein Einar Stuen
e-post: fmnosos@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 52
Vår ref: 2015/2163
Deres ref:
Vår dato: 28.05.2015
Deres dato:
Arkivkode: 421.4

Uttalelse med innsigelse til reguleringsplan for Selvågen sør - nr 74/20 i Rødøy

Vi viser til oversendelse fra dere av 23.04.2014, og beklager i utgangspunktet at det ikke ble gitt innspill fra Fylkesmannen ved planstart, som grunnlag for videre planprosess.

Fylkesmannen har i forbindelse med Forsøk om samordning av innsigelser ansvar for å samordne uttalelser og innsigelser fra regionale statsetater i Nordland i plansaker.

Det foreligger uttalelse fra Direktoratet for mineralforvaltning, jf. brev til dere av 08.05.2015. Som det går fram her har de ingen merknader til planen. Det foreligger følgelig her ikke noe samordningsbehov.

Det går fram av oversendelsen at planområdet er på i alt ca 170 daa, inkludert sjøareal, og at reguleringsforslaget er en oppfølging av arealdisponeringen i kommuneplanens arealdel. Det går fram av planbeskrivelsen at Buøya er registrert som «*lokalt viktig beiteområde*», og at det er botanisk verdier i området. Kommunen konkluderer i oversendelsen med at planforslaget ikke medfører utredningsplikt etter gjeldende forskrift om konsekvensutredninger.

Etter det vi kan se er ca 60 daa lagt ut til kombinasjon av formålene forretning, kontor og industri, og det nye arealet som er lagt ut til fiske og industri på nordsida av halvøya er ca 22 daa. Kommuneplanens arealdel er fra 1994. Dette innebærer at arealdisponeringen er foretatt uten at den bygger på noen form for konsekvensvurdering, og også at det i ettertid foreligger bl.a. registreringer av biologisk mangfold som ikke var en del av grunnlaget for arealdisponeringen i kommuneplanens arealdel.

INNSIGELSE

Fylkesmannen fremmer innsigelse til at det her reguleres større områder til næring, industri, forretning og kontor uten at det foreligger en tilfredsstillende vurdering av konsekvensene for registrerte botaniske verdier i området, og uten at det er gjort vurdering av mulige tilpasninger av planen i forhold til eventuelle botaniske forekomster med særskilt verdi.

Begrunnelse

Fylkesmannen kan ikke finne at kommunen har tilfredsstillende grunnlag for å fremme planen. Vi viser i denne sammenhengen til forskrift om konsekvensutredninger av 01.01.2015, der det går fram av [forskriftens § 2](#) at reguleringsplaner for tiltak angitt i vedlegg

---

I er utredningspliktig etter forskriften. Av [vedlegg I](#) går det fram av pkt 1 at planer for følgende tiltak alltid skal konsekvensutredes:

«Industrianlegg, næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med et bruksareal på mer enn 15 000 m² eller som omfatter et planområde på mer enn 15 dekar.»

Forslaget medfører at det kan bygges ut til disse formålene og i et omfang som klart overstiger rammene som her er satt, både for område angitt som FKI og for nye områder lagt ut til fiske og industri (F/I1 og F/I 2).

Som det går fram av planbeskrivelsen er Buøya beiteområde for sau. I henhold til naturbasen (naturbase-ID [BN00030396](#)) har dette medført at det er registrert forekomst av naturtypen beiteskog på øya. Selv om det foreliggende planområdet bare vil medføre at deler av denne naturtypen blir berørt, foreligger det ingen avklaring av hvilke botaniske verdier som eventuelt vil kunne gå tapt som følge av dette. Det går fram av beskrivelsen i naturbasen at ytterligere botaniske registreringer i området kan medføre at verdien stiger, d.v.s. fra C (lokal verdi / registrert verdi) til B (viktig) eller ev. A (svært viktig).

Manglende konsekvensutredning medfører at

- aktuelle alternativer ikke er belyst / vurdert,
- kunnskapsgrunnlaget ikke er tilfredsstillende, i dette tilfellet i form av en mer detaljert kartlegging av botaniske verdier og eventuelt også en nærmere avgrensning av naturtypen «Beiteskog».
- avbøtende tiltak og tiltak for å tilpasse planen til omgivelsene ikke er vurdert,
- det ikke foreligger noen begrunnelse for den foreslåtte planmessige løsningen, jf. [forskriftens § 7](#), der bl.a. følgende går fram:

«..Konsekvensutredningen skal tilpasses plannivået og være relevant for de beslutninger som skal tas. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Der hvor slik kunnskap ikke foreligger om viktige forhold skal det i nødvendig grad innhentes ny kunnskap. Konsekvensutredningen, herunder feltundersøkelser, skal gjennomføres i henhold til anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse.

Konsekvensutredningen skal redegjøre for vurderte alternativer, og i nødvendig grad omfatte utredning av relevante og realistiske alternativer, herunder alternativ lokalisering. Anbefalt alternativ skal begrunnes.

Det skal redegjøres for undersøkelser eller tiltak som kan iverksettes for å tilpasse planen til omgivelsene, for avbøte skader eller ulemper og for å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av planen..»

Vi kan for øvrig heller ikke se at den foreliggende planbeskrivelsen tilfredsstiller kravene som gjelder for offentlige beslutninger i henhold til naturmangfoldlovens kap II, jf. kravet som er gitt i [lovens § 7](#) til synliggjøring i beslutningen av vurderinger som er foretatt i henhold til lovens §§ 8 – 12. Vurderingene som er gitt i planbeskrivelsens «*sjekkliste naturmangfoldlovens §§ 8 – 12*» er, etter det vi kan se, både mangelfulle og til dels feilaktige:

- Manglende oppfylning av kravet til utredningsplikt medfører at kunnskapsgrunnlaget her ikke står i et rimelig forhold til «*sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet*» (jf. lovens § 8).

-
- Ut fra at det ikke foreligger en tilfredsstillende vurdering av de botaniske verdiene i området kan det ikke konkluderes med at forslaget verken vil føre til irreversibel eller alvorlig skade på naturmangfoldet (jf. lovens § 9).
  - Som det går fram av det vedlagte faktaarket om naturtypen beiteskog bør alle utforminger av skog med lang beitekontinuitet betraktes som viktige, da kunnskapen om denne naturtypen her i landet er liten, samtidig som arealet av naturtypen har gått meget sterkt tilbake. I og med at verdien av denne forekomsten ikke er kjent, og det heller ikke er klargjort hva som fins av tilsvarende områder i regionen, kan ikke vi se at det uten videre kan konkluderes med at planforslaget ikke vil før til stor belastning på økosystemet (jf. lovens § 10).
  - I og med at det ikke foreligger tilfredsstillende kunnskap om botaniske verdier og lokalisering av forekomster, eller om avgrensning av naturtypen, er det i planbeskrivelsen vist til at det er for tidlig i prosessen til å vurdere dette. Planforslaget er imidlertid fremmet som en detaljregulering, og dette er følgelig siste mulighet for å kunne vurdere eventuelle tilpasninger. Valg av alternativ lokalisering, eller begrunnelse for valg av denne lokaliseringen, er utelatt. Dette kan begrunnes med at valg av lokalitet bygger på at området er avsatt i gjeldende arealdel til kommuneplanen. Ny kunnskap, jf. lovens § 8, tilsier imidlertid at det også må kunne forventes at lokaliseringen nå vurderes på ny (jf. lovens § 12).

AVSLUTNING

Det er primært kommunen som har ansvaret for å følge opp gjeldende prosesskrav etter plan- og bygningsloven med forskrift om konsekvensutredninger. Selv om Fylkesmannen ikke har medvirket tidligere i planprosessen, har Fylkesmannen et ansvar for å sikre at disse kravene blir fulgt, slik at viktige hensyn blir ivaretatt i planarbeidet.

Innsigelsen fra Fylkesmannen medfører at planen ikke kan egengodkjennes av kommunestyret.

Dersom kommunen ikke velger å ta deler av innsigelsen til følge, vises det til rundskriv [H-2/14](#) "Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan og bygningsloven" for videre behandling.

Vi vil for øvrig sterkt anmode om at kommunen får revidert kommuneplanens arealdel, slik at det i denne sammenhengen kan foretas en helhetlig avveining av hvor det bl.a. bør lokaliseres nye områder for næring / industri. Kommunen er neppe tjent med å ha en arealdel fra 1994, der planlagte byggeområder m.v. ikke er tilfredsstillende utredet og vurdert i henhold til gjeldende regelverk.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Tore Vatne
fung. fylkesmiljøvernsjef

Kopi til:
Nordland fylkeskommune post@nfk.no

Vedlegg:
1 Fakta-ark om naturtypen beiteskog - D06

Beiteskog D06

Kartleggingsstatus: Dårlig

Skog som beites og som har et tydelig beitepreg.

Viktige utforminger

Alle utforminger av skog med lang beitekontinuitet bør betraktes som viktige, da kunnskapen om denne naturtypen her i landet er liten, samtidig som arealet av naturtypen har gått meget sterkt tilbake. I områder hvor det fortsatt er store arealer av naturtypen, vil det være nødvendig med en prioritering. Det bør da legges vekt på å kartlegge områder med lang beitekontinuitet, og den viktigste/enkleste metoden vil være intervju med lokalkjente.

Naturtypen befinner seg i grenselandet mellom kulturmarker og kulturpåvirket skog, og kan være vanskelig å definere vegetasjonsøkologisk etter Fremstad (1997). Det synes rimelig å anta at utgangspunktet er skogtyper fra middels næringsrik grunn og «oppover», mtp. beitebruken. Eksempler er A4 «blåbærskog», A7b «grasdominert fattigskog - smyle-utforming», B1 «lågurtskog», C1 «storbregneskog», C2 «høgstaudeskoger», C3d «gråor-heggeskog - sølvbunke-utforming», flere edellauvskogsutforminger D. Her vil det være beiteintensiteten og innslaget av beiteindikatorer som avgjør plassering. Beiteskog med beiteutforminger av G2, G4, G5, (G12), (G13) er truede vegetasjonstyper. Beiteskog regnes som noe truet (VU), se vedlegg 4 med oversikt over truede vegetasjonstyper i naturtypene. Se også Fremstad og Moen(2001).

Utbredelse

Hele landet.

Beitende storfe i oreskog. Foto: Thor Østbye.

Hvorfor er naturtypen viktig?

Naturtypen har stedvis lang beitekontinuitet. Tråkk, beite og rikelig med solrike glenner i skogen førte gjennom århundrer til stor endring i flora og fauna i skogen og det totale artsmangfoldet kunne bli meget høyt. Svenske undersøkelser indikerer også et langt større artsmang-

Herosommerfugl på ballblom. Foto: Ove Bergersen.

fold i beitet skog enn i produksjonsskog. Det er derfor viktig å opprettholde hevd i gjenværende beiteskog. Naturtypen bør sees i sammenheng med opprettholdelse av hevd på setervoller, seterbeiter og annen kulturmark.

Sjeldne arter

I beiteskog med lang kontinuitet er det registrert større artsrikdom av både biller, sopp og karplanter enn i produksjonsskog. Jordstjerner (sopp) er trolig generelt begunstiget av skogsbeite, og et aktuelt eksempel er kragejordstjerne. Andre spesielle arter som kan forekomme i beiteskog er kusymre, mogop og bittergrønn. Den rødlistede herosommerfuglen foretrekker åpne, beitede skoger.

Trusler/sårbarhet

Opphør av beite, for lavt beitetrykk og flatehogst er de viktigste truslene mot naturtypen. Motstand mot skogsbeite skyldes frykt for at tramp fra beitedyr fører til økt fare for råtesopp og at beitedyrene konkurrerer med hjorteviltbestanden.

Identifikasjon av naturtypen

Viktige støttekriterier er forekomst av engsamfunn/beitemarksarter i glenner i skogen og rikelig forekomst av store maurtuer. Finnskjegg er en karakteristisk art på fattige utforminger. Løpebillen *Carabus problematicus* regnes som en karakteristisk art for skogsbeiter i Sverige, og vil trolig kunne ha denne funksjonen i barskogsområder også i Norge.

Bakkesøte og solblom er eksempel på arter som gjerne forekommer i skogsbeiter. Også typiske fjellplanter kan forekomme i høyereliggende beitet barskog. Undersøkelser i Sverige viser at arter som sleipsopp, steinsopp, vinrød kremle og pluggsopp er vanligere i beitet skog enn i annen skog. Det understrekes imidlertid at kunnskapsnivået på dette området i Norge er lavt, og at kartlegging i første rekke bør baseres på lokalkunnskap om beitetradisjoner.

Avgrensning og prioritering

Avgrensning av denne naturtypen kan synes vanskelig, da den gradvis går over i ulike skogtyper. Det er derfor viktig å understreke at en her må fokusere på relativt intensivt beitede skogområder. Skogholt inne i jordbrukslandskapet som beites, vil gjerne være inngjerdet. Det er noe overlapp mellom beiteskog og hagemarker, men hagemarker er "mer skjøttet" enn beiteskog og trærne står ikke så tett. En bør kartlegge beiteskog i god hevd som lar seg arealfeste. Beiteskog i god hevd er i dag en truet naturtype.

Viktig: Intakt beiteskog som fortsatt er (eller nettopp har vært) i bruk, men som kanskje er preget av noe gjengroing. Innslag av beiteindikatorer.

Svært viktig: Intakt og velutviklet beiteskog (med sjeldne arter) som fortsatt er i bruk og har tydelig beitepreg. Stort innslag av beiteindikatorer. Beiteskog som tilhører et "helhetlig kulturlandskap".

Registreringer/støttelitteratur

Det er ikke gjort større inventeringer av beiteskog i Norge. Emnet er også lite berørt i litteraturen, til tross for at opphør av skogsbeite førte til en storstilt endring i landskapet. Noe kommunevis arealstatistikk kan hentes fra jordbrukstellingene som utgis av Statistisk Sentralbyrå.

- Andersson, L., Appelquist, T., Bengtson, O., Nitare, J. & Wadstein, M. 1993. Betespräglad äldre bondeskog -från naturvårdsynpunkt. Rapport 1993:7 Skogstyrelsen, Sverige.
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12: 1-279.
- Norderhaug, A. m.fl. (red.) 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget, Oslo.